

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО

Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції

**“ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ
МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ
ПРОСТІР”**

*21-22 травня 2009 року
м. Тернопіль*

Тернопіль
ТДМУ
“Укрмедкнига”
2009

Костенко В.О., Костенко А.Г., Міщенко А.В., Глєбова Л.Ю., Денисенко С.В., Луценко Б.О., Назаренко С.М., Савельєва О.В., Щирич О.В.

ПРОБЛЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ПАТОФІЗІОЛОГІЇ У КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗА УМОВ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	95
<i>Котляренко Л.Т., Бізуняк Т.В., Рибіцька Л.Н., Недошитко Х.Ю., Привроцька І.Б., Тусик О.Т., Коваль О.С.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ	97
<i>Кравцова Ю.О.</i>	
ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ	98
<i>Кресюн В.Й., Бажора Ю.І., Гончарук С.Ф.</i>	
ДО ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ ЗАГАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КМСОНП	100
<i>Кучеренко Л.І., Портна О.О., Моряк З.Б., Морозова О.О., Розульченко Г.К.</i>	
ВИКЛАДАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	101
<i>Макар Б.Г., Кривецький В.В.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	101
<i>Мардашко О.О., Степанов Г.Ф., Сторчило О.В., Кузьміна А.В.</i>	
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ ОДЕСЬКОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	102
<i>Марценюк В.П., Кравець Н.О., Климук Н.Я., Меленчук І.Б., Дем'янова Т.М.</i>	
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ	103
<i>Мельник Н.О., Прокура К.В.</i>	
ІНТЕГРАЦІЯ "ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ, ЕМБРІОЛОГІЇ" З ІНШИМИ КЛІНІЧНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ НА СТАРШИХ КУРСАХ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ	103
<i>Нерянов Ю.М., Бєленічев І.Ф., Компанієць В.М., Павлов С.В.</i>	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРАХ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ НА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНУ СИСТЕМУ	105
<i>Нерянов Ю.М., Компанієць В.М.</i>	
ПЛЮСИ ЧИ НЕДОЛІКИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ?	106
<i>Орел Ю.М., Боднар Я.Я., Андрійчук О.В., Волошин О.В., Головата Т.К., Дацько Т.В., Сельський П.Р., Фурдела М.Я.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ПАТОМОРФОЛОГІЇ В АСПЕКТІ АДАПТАЦІЇ ДО ВИМОГ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	107
<i>Пашко К.О., Кашуба М.О., Кондратюк В.А., Крицька Г.А., Козак Д.В., Лотоцька О.В., Сопель О.М., Смачило О.М., Зятковська О.Я., Флекей Н.В.</i>	
РОЗВИТОК СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ЗАГАЛЬНОЇ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ	108
<i>Пашко К.О., Кашуба М.О., Максимова В.В.</i>	
ПРО СТВОРЕННЯ СПІЛЬНОЇ БАЗИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВСІХ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ	109
<i>Ю. Ф. Педанов, А. І. Гоженко, Р. Ф. Макулькін</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМ ВИКЛАДАННЯ МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ ЯК ПІДГОТОВКА ДО ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ НА ТЕОРЕТИЧНИХ КАФЕДРАХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ІІІ-ІІІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ	111
<i>Перцев Д.П., Дмитрієнко К.В.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТУ «ШКОЛА МОЛОДОГО ВИКЛАДАЧА» ЯК СПОСОБУ ПІДВИЩЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ	112
<i>Пішак В.П., Черновська Н.В., Захарчук О.І., Степанчук В.В.</i>	
ВПРОВАДЖЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСАД КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ	114

4. Лавров В.Д. Актуальні питання процесу євроінтеграції освіти / Наукові праці Донецького національного технічного університету / Серія: Педагогіка, психологія і соціологія. – Донецьк: ДВНЗ "ДонНТУ", 2008. – 411 с.
5. Освітні технології: Навч.-метод. посібник / О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін. – К.: А.С.К., 2002. – 255 с.
6. Янушкевич Ф. Технология обучения в системе высшего образования. – М.: Высшая школа, 1996. – 136 с.

УДК 378.661:378.147

Кресюн В.Й., Бажора Ю.І., Гончарук С.Ф.

ДО ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИТЕРІЇВ ЗАГАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КМСОНП

Одеський державний медичний університет

До питання вдосконалення критеріїв загального оцінювання підсумкової успішності студентів в умовах КМСОНП. В якості головного критерію загального оцінювання підсумкової успішності студентів доцільно використовувати індивідуальний рейтинг студента на курсі.

Ключові слова: підсумкова успішність студента, критерії оцінювання.

К вопросу усовершенствования критериев общего оценивания итоговой успеваемости студентов в условиях КМСОУП. В качестве главного критерия общего оценивания итоговой успеваемости студентов целесообразно использовать индивидуальный рейтинг студента на курсе.

Ключевые слова: итоговая успеваемость студентов, критерии оценивания.

To a question of improvement of criteria of common evaluation of final progress of students in conditions of credit-modular system of educational process (CMSEP). In quality a main criterion of common evaluation of final progress of students it is expedient to use the individual rating of student.

Key word: final progress of students, criteria of evaluation.

Постановка проблеми. Перехід до загальноєвропейських стандартів освіти в вищих медичних навчальних закладах (ВМНЗ) України вимагає вдосконалення критеріїв загального оцінювання підсумкової успішності студентів. В більшості європейських університетів підсумкова загальна успішність студентів визначається на момент закінчення процесу навчання по сумарному індивідуальному рейтингу студента – так званому місцю, яке займає випускник серед своїх однокурсників. При цьому, враховуючи рейтинг конкретного університету, легко зробити висновок щодо рівня знань і здібностей цього випускника. В Україні, критеріями загального оцінювання підсумкової успішності студента в ВМНЗ є отримання «диплома з відзнакою», а також отримання стипендії за результатами навчання на окремих семестрах (курсах). Ці критерії вираховується на підставі визначення традиційної оцінки студента згідно результатів відносного ранжування з кожної дисципліни (за виключенням «залікових» дисциплін). При цьому, одним з головних критеріїв оцінювання загальної успішності є своєчасність завершення вивчення всіх навчальних дисциплін семестру (курсу), тоді як в європейських університетах єдиним критерієм є тільки якість отриманих знань. Тобто ми запровадили рейтингову систему оцінювання, примусово адаптував її до традиційних критеріїв загального оцінювання підсумкової успішності студентів. В той же час, впровадження КМСОНП надає змогу не тільки більш об'єктивно оцінювати успішність студента з окремих дисциплін, але і провести загальне оцінювання підсумкової успішності за окремий період і взагалі за весь період навчання.

Ціль статті – проаналізувати власний досвід визначення індивідуального рейтингу студентів і запропонувати новий критерій загального оцінювання підсумкової успішності студентів в умовах КМСОНП.

Основний матеріал. В Одеському державному медичному університеті впродовж трьох років проводиться визначення індивідуального рейтингу студента (ІРС) на курсі, як показника підсумкової успішності студентів в кожному семестрі. Аналіз результатів кількох варіантів розрахунку ІРС показав, що найбільш об'єктивно його визначати за даними абсолютного ранжування підсумкової успішності всіх студентів на курсі, шляхом розрахунку середньоарифметичної суми підсумкових балів по всіх навчальних дисциплінах, вивчення яких було завершено у семестрі. Результати визначення ІРС на курсі за кожен семестр оприлюднюються на стенді кураторів КМСОНП та викликають значний інтерес у студентів.

Узагальнюючи досвід роботи за три роки, необхідно відмітити, що визначення ІРС на курсі дозволяє:

- об'єктивно загально оцінити підсумкову успішність студента серед студентів курсу і академічної групи;
- простежити динаміку зміни рівня успішності студента в процесі навчання;
- підвищити мотивацію студента до навчання;
- полегшити формування «груп ризику» із студентів.

Співставлення ІРС на курсі з традиційними результатами загального оцінювання підсумкової успішності студентів (на підставі призначення стипендій) довело, що перевагами визначення ІРС можна вважати:

- головним критерієм підсумкової успішності є виключно якість отриманих знань;
- заохочення студента отримати якомога вищий бал з кожної дисципліни, а не тільки опинитися серед 10% або 65% краших;
- врахування успішності вивчення студентом ще і «залікових» дисциплін.

Таким чином, можливо було б доцільним використовувати ІРС на курсі в якості критерію загальної оцінки підсумкової успішності студентів при призначенні стипендій і отриманні «диплома з відзнакою», шляхом ранжування результатів підсумкової успішності всієї кількості студентів на курсі (потопі). Це надасть можливість значно спростити цей процес, зробити його

більш прозорим, а також стандартизувати для всіх ВМНЗ України. При такому підході кількість студентів, які отримають підвищену стипендію, а при закінченні навчання «дипломом з відзнакою», в кожному ВМНЗ складатиме 10% відсотків («А»), а кількість студентів, які будуть отримувати стипендії – 65% («А», «В», «С»).

Висновки: 1. Визначення індивідуального рейтингу студента на курсі дозволяє більш об'єктивно оцінити загальну підсумкову успішність студента порівняно з традиційними результатами загального оцінювання підсумкової успішності студентів (середньоарифметичне визначення традиційної оцінки студента згідно результатів відносного ранжування з кожної дисципліни).

2. Призначення стипендій а також отримання студентом «диплому з відзнакою» більш доцільно проводити на підставі визначення індивідуального рейтингу студента на курсі.

УДК 378.147: [615.1:615.07]

Кучеренко Л.І., Портна О.О., Моряк З.Б., Морозова О.О., Розульченко Г.К.

ВИКЛАДАННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ХІМІЇ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Запорізький державний медичний університет

Фармацевтична хімія належить до навчальних дисциплін, які відіграють провідну роль у підготовці майбутніх спеціалістів у галузі фармації.

Досягнути високого рівня знань та оволодіння практичними навиками майбутній фахівець може тільки при достатній теоретичній підготовці з курсу неорганічної, органічної та аналітичної хімії і взаємозв'язку отриманих теоретичних знань з метою, яка стоїть при вивченні фармацевтичної хімії.

Якість викладання дисципліни на кафедрі фармацевтичної хімії тісно пов'язана з цілями, які стоять перед сучасною фармацією в плані підготовки досвідченого спеціаліста в галузі фармації та фармацевтичного аналізу.

Інтеграція України в освітній простір Європи вимагає зменшення кількості навчального часу на вивчення дисципліни та перерозподіл його між аудиторною та самостійною роботою студентів.

Самостійна робота студентів закладена в навчальних планах, робочих програмах, планах навчально-методичної роботи кафедри.

Видання навчально-методичних посібників, збірок тестів, створення лекцій, які враховують положення Державної фармакопеї України, а також монографій Європейської фармакопеї, створення методичних рекомендацій для студентів усіх (III-VI) курсів очної та заочної форм навчання з самостійної та позааудиторної роботи сприяє входженню до Болонського процесу.

Для забезпечення якісної самостійної роботи студентів ми активізували розміщення на сайті кафедри усієї навчально-методичної літератури, що дає можливість використання її студентами, а також надає інші унікальні можливості Інтернету.

Розглядаючи види самостійної роботи, які використовуються (розв'язування ситуаційних завдань, розрахункових задач, тестів та ін.), слід зауважити, що самостійна робота як особиста пізнавальна діяльність студентів має важливе значення для подальшого формування сучасних фахівців. Проте без участі викладача важко досягти потрібної творчої активності студентів.

Тому перед нами стоїть складне завдання: не втратити кращих здобутків і досягнень у фармацевтичній освіті, які набувались протягом існування фармацевтичного факультету нашого університету, створити таку систему навчання, яка б відповідає європейському рівню.

Макар Б.Г., Кривецький В.В.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

При переході вузів України на кредитно-модульну систему навчання значно різко збільшилась кількість контрольних заходів, відповідно збільшилось і навантаження на викладачів, що може призвести до зниження якості контролю успішності. Виходом із даної ситуації є застосування комп'ютерного обладнання та спеціального програмного забезпечення для автоматичного контролю знань студентів.

В цьому напрямку на кафедрі анатомії людини активно ведеться підготовка тестових контрольних завдань формату "Крок-1", як з поточних тем, так і з 5 підсумкових модулів. Створений банк тестових завдань з кожного модуля. В кожен з 14 комп'ютерів, якими обладнаний комп'ютерний клас, інстальоване програмне забезпечення для автоматичного контролю знань студентів, що дає змогу за 30-40 хвилин якісно протестувати студентів однієї групи на підсумковому модульному контролі. В тексті запитання можна використовувати малюнки, а для аналізу (в т.ч. і детального по кожному запитанню) застосовується детальна програма Сервер статистики. Програма "Асистент II 1.2" сама вибирає із бази тестів завдання і здійснює ротацию дистракторів, таким чином створює кожному студенту індивідуальний варіант. Унікальна система підрахунку оцінки робить неможливим обман комп'ютера. Тестування проводилось українською мовою і для іноземних студентів англійською та російською мовами. Студенти впродовж складання тесту бачать статистику за часом, який залишився